

REIZEN IS SOMS OOK EEN BEETJE LIJDEN

Tussen Sittard en Susteren heb ik de keuze tussen een half uur wachten of staan in de propvolle harmonicabus. Ik koos voor toch meegaan en de kleine hoop dat iemand me zijn of haar zitplaats zou geven. Hier in de stad gebeurt dat regelmatig en het zijn met name de jongeren van een niet nederlandse cultuur. Ik dank hen altijd zeer. Nu moest ik het een half uur zien uit te houden. Ik zat er wat doorheen. Vanmorgen om zes uur opgestaan om na vier uur reizen met drie overstappen-trein-bus-bus en met in en outcheck verwarring – telkens andere informatie – toch ruim op tijd aan te komen op her Festival voor de dood, dat op het Vrijthof in Maastricht werd geopend door een van de wethouders. Zij deed dat door met een bakfiets waarin een doods-kist was gezet – een met een brievenbus voor wie hemelpost had – naar de markt te rijden. Zo een 55 mensen verzamelden zich om 12.00 uur in de Janskerk rond het thema lijden en wat niet verzacht kan worden. Het was mooi weer. De terrassen zaten vol en de stad was vol met winkelende mensen. Of ze ook veel kochten kon ik niet zien. “Veel mensen bezuinigen het eerst op kleding,” zei een dame naast wie ik op de heen weg zat – toen kon iedereen nog zitten. Ze woont in Roermond en werkt in Roorda. Ze reist het liefst met de auto: eigen muziekje, eigen sfeertje, maar de baas vergoedt wel de trein maar niet de auto. Naar een festival voor de dood zou ze niet gaan. “Het is de enige zekerheid met zoals de belasting aanslag,” zegt ze. Ze wil over de dood liever niet denken. In Maastricht zien een paar uur later een partijloze wethouder met een doods-kist door de straten rijden: wat zouden ze denken. Zelf zei ze: het gaat allemaal om mensen, maar ze lichtte dat niet verder toe. De organisatie van deze landelijke unieke dag wel de dood breder bespreekbaar maken. “Er is veel aanbod als het gaat om verlies, sterven en rouw.....” zegt de voorzitter. Later in de kerk zegt iemand dat er ook veel onbekendheid is zoals over de hospices waar zij vrijwilliger is. Misschien willen velen pas over dood praten als het dichtbij komt. Geniet nu vooral is een veelgebruikt gezegde. Dat gaan ook de zes of zeven jonge zorgeloos lijkende meiden doen – mooi opgemaakt en mooie kleding. Zij moeten ook staan, maar ze zijn op weg naar Eindhoven om vandaar naar Barcelona te vliegen. Een paar dagen naar een ander festival. Ze zijn in goede stemming en doen een woordspel: een noemt een dieren-naam en de volgende sluit aan bij de laatste letter, bv egel-lama-aap. Het is lol en ik mag mee doen en een dame van mijn leeftijd die ook moet staan sluit zich ook aan. Het verzacht mijn moeie benen en de tijd vliegt. Ik dank hen. Mijn stressstemming en gemopper zijn verlicht. Ik ben doorgaans heel tevreden over het OV en gun hen een goed verhaal, maar vandaag was het een mindere dag. Toch was ik die om zes uur was opgestaan om zes uur in de avond thuis. De zon scheen. Ik had een button van de dag gevonden: een donkerbruine stroom door een kleurrijk getint landschap. Wat zal ieder die er was mee naar huis hebben genomen? Zal ieder die er was iets kunnen delen met wie er niet was? Ik ben hartelijk ontvangen. ik ontmoette hartelijke mensen. Ik hoorde mooie muziek op het Vrijthof. “Dood doet leven” is de titel van een boekje dat eind oktober verschijnt bij Adveniat. Leo Fijen schreef 20 brieven en ik antwoordde 20 maal. Festival voor de dood is een uitnodiging om intenser te leven. De jonge medereizigers in de bus die ook moesten staan verlichtten mijn moeheid. Ik las ook in Maastricht overal bij winkels: collega’s gezocht. Personeelstekort is een nijpende zaak alom. Ook in de zorg. Dat wordt nog nijpender als er ook een tekort komt aan hartelijkheid, humor, liefde die niet zichzelf maar de ander zoekt. Zij doen je zitten en brengen rust als je moet staan. Reizen is soms ook een beetje lijden, maar je kunt er ook van leren voor het leven. Het was een goede dag in die mooie stand aan de Maas voor mij die uitkijkt op de nieuwe Maas en die mooie Erasmusbrug: het gaat om humaniteit en niet om protocollen. Het gaat om bereikbaarheid van mensen tot mens,

elkaar zien. Dat is zovaak zoveel effectiever en efficiënter dan al dat digitalisme dat je doorverbindt maar je niet in contact brengt met de dokter. Mensen hebben mensen nodig.

Marinus van den Berg, zaterdag 24 september 2022